

Jenni Pitko vihr ym.

Kirjallinen kysymys itämerirehun käytön edistämisestä kalanviljelyssä

Eduskunnan puhemiehelle

Rehevöityminen on Itämeren vakavin ympäristöongelma. Se vähentää meriluonnon monimuotoisuutta ja häiritsee meren virkistyskäyttöä. Huolimatta vuosien työstä rehevöitymisen estämiseksi meriympäristön tila ei ole merkittävästi parantunut. On selvää, että työtä Itämeren rehevöitymisen hillitsemiseksi on tehostettava.

Hallitus on sitoutunut pysäyttämään luonnon monimuotoisuuden hupenemisen ja parantamaan Itämeren tilaa. Yksi hallitusohjelmassa sovituista keinoista Itämeren rehevöitymisen hillitsemiseksi on vähentää kalanviljelyn aiheuttamaa ravinnekuormitusta. Kalanviljely muodostaa merialueesta riippuen noin 1—3 prosenttia ihmisen aiheuttamasta ravinnekuormituksesta Suomessa.

Kalanviljelyn ravinnepestöt aiheutuvat muun muassa kaloille syötettävästä kalarehusta, johon sitoutuneita ravinteita päätyy mereen joko suoraan tai viljelykalojen ruuansulatuksen kautta. Viimeisten 15 vuoden aikana kalanviljelyn ravinnepestöt ovat puolittuneet, mutta päästöjä voidaan leikata edelleen kasvattamalla niin kutsutun itämerirehun osuutta viljelykaloille syötettävästä rehusta.

Itämerirehulla tarkoitetaan rehua, jonka raaka-aineena käytettävä kala on kalastettu Itämerestä. Tällä hetkellä suuri osa suomalaisessa kalankasvatuksessa käytettävän rehun raaka-aineista tuodaan ulkomailta. Ulkomailta tuodun rehun käyttö kasvattaa ravinteiden määrää Itämeressä. Itämerestä kalastetusta kalasta valmistetun rehun käyttö sen sijaan ei lisää ravinteita Itämeressä, joskin se voi siirtää ravinteita merialueelta toiselle.

Kalarehun sitomista ravinteista osa poistuu kasvatettavien kalojen mukana kokonaan meriympäristöstä. Itämerirehun avulla voidaankin poistaa merestä ravinteita, kun huolehditaan samalla siitä, että itämerirehun käytön lisääminen kasvattaa myös rehun raaka-aineena käytettävien kalojen kalastusta. Jos itämerirehun käytön lisääminen ei kasvattaisi saalismääriä, kalojen sitomat ravinteet poistettaisiin nykyisen kalasaaliin mukana merestä joka tapauksessa.

Hallitusohjelmassa on linjattu itämerirehun käytön lisäämisestä sekä siitä, että hallitus luo kannusteita ravinnepestöjä vähentäville kiertotalouteen perustuvilla ratkaisilla kalankasvatuksessa. Yksi mahdollisuus on ottaa itämerirehun käyttö huomioon kalanviljelylaitosten ympäristöluvituksessa.

Kirjallinen kysymys KK 702/2020 vp

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitämme asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Millaisia kannusteita hallitus aikoo ottaa käyttöön edistääkseen itämerirehun käyttöä kalanviljelyssä tai millä muilla tavoilla hallitus aikoo edistää itämerirehun käyttöä?

Helsingissä 29.9.2020

Jenni Pitko vihr

Satu Hassi vihr